

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

זבחים פב

עניין: דין הפרוכת ביום הכיפורים

חידושי הגר"ח הלכות עבודת יום הכיפורים

פ"ה הל"א כל עבודות שעוצר צנגדי לכן צפנים צהיכל לר"ך לעשותן על הסדר שציארנו ואם הקדים צהן מעשה לחצירו לא עשה כלום עכ"ל. וזה"ד שם, הקדים דם השעיר לדם הפר צמתנות שצהיכל על הפרוכת יחזור ויזה מדם השעיר פעם שניה לאחר דם הפר עכ"ל. והוא ציומא דף ס', ת"ר כל מעשה יוה"כ האמור על הסדר אם הקדים מעשה לחצירו לא עשה כלום, אמר ר' יהודה אימתי צדברים הנעשין צנגדי לכן מצפנים אצל צדברים הנעשים צנגדי לכן מצחוץ אם הקדים מעשה לחצירו מה שעשה עשוי, ר' נחמיה אומר צמה צדברים אמורים צדברים הנעשין צנגדי לכן צין מצפנים וצין מצחוץ אצל צדברים הנעשין צנגדי זה מצחוץ מה שעשה עשוי, ועיין לעיל צדף ל"ט דמצואר שם דלר"ג גס צדברים הנעשין צנגדי לכן צעורה סדרן מעכב, וכן מצואר גס הכא צסוגיין דהטעם דלורך פנים האמור צקטורת שחפנה קודם שחיטת הפר וצשעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר דמעכצין הוא רק לר"י, ומשום דלר"ג צלא"ה מעכב, כיון דנעשין צנגדי לכן, ואף דעשייתן היא צעורה. והרמב"ם שפסק דדוקא עבודות שצהיכל סדרן מעכב, וגם הציא טעמא דלורך פנים, היינו משום דפסק כר"י דאינו מעכב רק צדברים הנעשין צנגדי לכן מצפנים, ומפרש דלר"י גס היכל צכלל פנים דכל האמור צהן מעכב, וזה דלא כפירש"י שפי' דפנים פירושו לפני ולפנים, והיכל צכלל חוץ הוא צזה. ועיין צלא"ה מהציא מהא דאיחא צוצחים דף מ' על הא דתינא ועשה כאשר עשה וכו' שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום, ופריך שם פשיטא חוקה כתיצה ציה וכו' לא נצרכא אלא לר"י דאמר וכו' צדברים הנעשין צנגדי לכן צחוץ הקדים מעשה לחצירו מה שעשה עשוי אימא מדכסדרן לא מעכב האות נמי לא מעכב קמ"ל, הרי להדיא דלר"י היכל צכלל חוץ הוא וסדר הואתן לא מעכב, וקשה על הרמז"ם שפסק דהיכל צכלל פנים וסדר הוייתן מעכב, וצ"ע.

ונראה דדעת הרמז"ם דהיכל גופיה דינו חלוק, והאות ש על הפרוכת שהוא מן המוצא הפנימי ולפנים דינן כפנים דחוקה כתיצה צהו וסדרן מעכב אף לר"י, והאות המוצא עלמנו דינן כחוץ דלר"י לא נאמר צהן חוקה ואין סדרן מעכב. ודבר זה נלמד מהסוגיא דיומא דף מ', דאיחא שם ת"ש פר מעכב את השעיר

בקרן היובל מאמר לד

1. על מנת לבאר את דברי רבי חיים הלוי, נביא כאן יסוד נפלא שאמר הגר"מ אליפנט שליט"א, ואשר על פי יסוד זה מיושבות כל השאלות ששאלנו למעלה ואלו דבריו; ההזאות של הפרוכת ביוה"כ שונות מאותן הזאות הנעשות בפרים ושעירים הנשרפים. כי הזאות של יוה"כ דינן כאילו הן נעשות עדיין בתוך קודש הקדשים, כי ביוה"כ קודש הקדשים מתפשט מלעבר מקומו, וכולל בתוכו את מקום הפרוכת. ולכן ההזאות היו שמונה, ולא שבע. מה שא"כ ההזאות של פרים ושעירים הנשרפים, שם ההזאות הן מצד דיני היכל, ולכן היו שבע הזאות. עכ"ד הגרמ"א.

ויקרא טז, טז

וּכְפַר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתֵם. וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאַהֲל מוֹעֵד הַשָּׁבֹן אֹתָם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם: י' וְכָל־אֲדָם

רש"י

הנכנסין ח מויד צטומאה: וכן יעשה לאהל מועד. כשם שזה משניהם צפנים אחת למעלה ושבע למטה כך מזה על הפרוכת מצחוץ משניהם אחת למעלה ושבע למטה*: השוכן אתם בתוך טמאותם. אע"פ שם טמאים שכינה ציניהם: (יח) אף המזבח אשר

בקרן היובל מאמר לד

ההנהגה של בכל מקום שטמאין שכינה ביניהם מלמדת אותנו שהקב"ה כביכול נחית דרגה לעבר ישראל, כדי לטהרם, וכמבואר בשמו"ר במשל של בית הקברות. לכן רק ההזאות של הפרוכת יכולות להיות מקור להנהגה זו, ולא ההזאות של קה"ק. כי קה"ק היה מעולם מקום שכינה, ואין שם חריגה כלל. רק ההזאות של הפרוכת, אשר בדרך כלל שייכות למקום העם, כאשר הן מצטרפות לקה"ק, ונהפכות להיות מקום שמתכפרין בו אחת בשנה, אז רואים בחוש את ההנהגה השוכן אתם בתוך טמאתם.

מהר"ל סוף דרוש לשבת תשובה (ענין יח)

ולכן כל ההזאות שהיו ביום הכפורים לפני ולפנים היו שמונה, אחת למעלה ושבע למטה וזה כי האחת למעלה היא כנגד המדרגה שהיא על הטבע שהיא למעלה ושבע למטה שהם כנגד הטבע⁷⁸⁰ וזה כי כאשר נכנס לפני ולפנים ודבר זה ביום הכפורים אשר היה לו עיני נפש הוא הסרת הגוף הגשמי⁷⁸¹ ונכנס במחיצה שהוא על הגשמי הוצרך הזאות אחת למעלה ושבע למטה ושאר הזאות הם שבע בלבד⁷⁸² וכן כל שאר

